

การพัฒนาแบบการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
The development of participative risk management model in
Sisaket Rajabhat University

มานะศักดิ์ หงส์คำชัย^{1*}

Manasak Hongkhamchai^{1*}

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Sisaket Rajabhat University

*Corresponding Author: M_Hongkhamchai@gmail.com

ข้อมูลบทความ	บทคัดย่อ
ประวัติบทความ: รับเพื่อพิจารณา: 20 ตุลาคม 2565 แก้ไข: 15 พฤศจิกายน 2565 ตอบรับ: 2 ธันวาคม 2565	การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ และประเมินแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มเป้าหมายที่ให้สัมภาษณ์และให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแบบการบริหารความเสี่ยง ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบงานด้านบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 12 คน และผู้เชี่ยวชาญภายนอกมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่ตรวจสอบ ประเมิน และให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแบบการบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูง ผู้มีประสบการณ์ตรวจประเมินคุณภาพการศึกษา และ นักตรวจสอบภายใน กลุ่มที่ 2 กลุ่มเป้าหมายที่ประเมินแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบงานด้านบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 27 คน การวิเคราะห์ผลข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลบุคคลโดยใช้สถิติค่าความถี่ และร้อยละ วิเคราะห์ประสิทธิภาพรูปแบบการบริหารความเสี่ยงที่พัฒนาขึ้นโดยคำนวณสถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการสร้างแบบการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พบว่ามีองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารความเสี่ยง จำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการบริหารความเสี่ยง 4) การนำรูปแบบไปใช้ 5) การประเมินผล และ 6)

เงื่อนไขความสำเร็จ 2. ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พบว่า รูปแบบการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ทั้ง 6 องค์ประกอบ มีผลการประเมินโดยภาพรวม ด้านความเหมาะสม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับดี และ ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินแต่ละด้าน พบว่า 1) ความเหมาะสม องค์ประกอบหลักการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) ความเป็นไปได้ องค์ประกอบวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ 3) ความเป็นประโยชน์ องค์ประกอบวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

Article Info	Abstract
Article History: Received: 20 October 2565 Revised: 5 November 2565 Accepted: 2 December 2565 Keywords: Model Development, Risk Management	The purposes of the research on the development of the risk management model of Sisaket Rajabhat University were to create and assess the risk management model of Sisaket Rajabhat University. The participants in this research were divided into two groups. Group one consisted of 12 participants of executives, lecturers, and staff members in charge of risk management of Sisaket Rajabhat University responding to the interview and recommending the development of the risk management model. In addition, these participants included the external experts in charge of auditing, assessing, and giving recommendations on the development of the risk management model of Sisaket Rajabhat University who were chief executives with experience in educational assessment and quality internal auditors. Group two consisted of 27 participants of executives, lecturers, and staff members in charge of risk management of Sisaket Rajabhat University responding to the risk management model assessment form. The data analysis was derived from the statistical methodology using the SPSS package. The individual data were analyzed using frequency and percentage statistics. The efficiency of the developed risk management model was analyzed by calculating the mean and standard deviation. The results revealed as follows: 1. The result of creating the risk management model of Sisaket Rajabhat University presented the six components of the risk management model: 1) principle, 2) objective, 3) risk management procedure, 4) model implementation, 5) assessment, and 6) condition to success. 2. The quality assessment result of the risk management model of Sisaket Rajabhat University was found that the overall result of all six components on the appropriateness aspect was at a good level followed by the probability aspect at a good level, and the utility at a good level. Considering each aspect of the assessment items, it was found that: 1) the appropriateness

of the main component presented the highest mean, 2) the probability of the objective component showed the highest mean, and 3) the utility of the objective component revealed the highest mean. mind can be repeated with insults, must always be scolded, and seen as a clown. In addition to that, the literature of Isaan songs with content about the third gender or bisexuality often raises the issue. Heartbreak because of being dumped or deceived by men. But a third sex or bisexual can also be fun. It brings a lot of benefits to society.

1. บทนำ

การบริหารความเสี่ยง เป็นเครื่องมือสำคัญต่อการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ในการผลักดันให้ภาครัฐมีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศเป็นองค์การที่มีสมรรถนะสูง (High Performance Organization : HPO) และเป็นกระบวนการที่สำคัญในการชี้ให้เห็นความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมที่องค์กรต้องดำเนินการให้บรรลุตามเป้าประสงค์และประเด็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่วางไว้ การบริหารความเสี่ยงที่ดี บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายภายในองค์กรจะต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ตรวจสอบ ประเมินความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับองค์กรอยู่เสมอ รวมทั้งร่วมกันวางแผนป้องกันและควบคุมให้เหมาะสมกับภารกิจ เพื่อลดสภาพปัญหาหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและสร้างความเสียหายหรือความสูญเสียให้กับองค์กรได้ [1]

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีภารกิจสำคัญในการผลิตกำลังพลให้ตอบโจทย์การพัฒนาสังคม และประเทศ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำระบบการบริหารความเสี่ยงเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร นอกเหนือจากนั้นเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 79 ได้กำหนดให้ “หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยง โดยถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานภาครัฐ พ.ศ. 2562” [2] และเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน องค์ประกอบที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 เกณฑ์มาตรฐานที่ 3 กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยง ที่เป็นผลจากการวิเคราะห์และระบุปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ซึ่งส่งต่อการดำเนินงานตามพันธกิจของสถาบันและให้ระดับความเสี่ยงลดลงจากเดิม อย่างน้อย 1 เรื่อง [3]

จากการดำเนินการด้านบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ในอดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่า มหาวิทยาลัยยังขาดการเชื่อมโยงกฎหมายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมกระบวนการบริหารความเสี่ยงไม่ตอบโจทย์เจตนารมณ์ของผู้บริหาร ขาดรูปแบบในการดำเนินงานที่มีความชัดเจนที่สามารถใช้ร่วมกันได้ กระบวนการบริหารความเสี่ยงจึงมีขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อนไม่ เป็นไปในทิศทางเดียวกันไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด และ ขาดการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานที่นำไปสู่การเชื่อมโยงสู่การป้องกันหรือลดระดับความเสี่ยงได้อย่างแท้จริง ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ในการประชุมครั้งที่ 6/2564 ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษา ค้นคว้าวิจัย หาจุดร่วมของปัญหา และพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ที่เหมาะสมตามบริบทและสอดคล้องกับข้อจำกัดที่ผ่านมา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานได้จริง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
- 2.2 เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบ

และการบริหารความเสี่ยง เช่น ความหมายของรูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ ประเภทของรูปแบบ การตรวจสอบรูปแบบ การบริหารความเสี่ยง สภาพทั่วไปของการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ความหมายของความเสี่ยง การบริหารความเสี่ยง ประเภทความเสี่ยง ปัจจัยเสี่ยง กระบวนการบริหารความเสี่ยง/ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงพระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาออกแบบ และสร้างเครื่องมือในการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานและผู้มีความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยง

1. ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยง โดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทบทวนเอกสาร ตำรา วรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง เพื่อสำรวจปัญหา ความต้อง และแนวทางการบริหารความเสี่ยงเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อนำปัญหาและความต้องการจากผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มากำหนดเป็นเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ปัญหาที่พบในกระบวนการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานในปัจจุบัน (ด้านโครงสร้างและนโยบาย ด้านการสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านประสิทธิภาพบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ด้านกฎหมายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ด้านความยั่งยืนในขั้นตอนการปฏิบัติงาน)

1.2 แนวทางการพัฒนา/ข้อเสนอแนะ/ความต้องการในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

2. สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานและผู้มีความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้รับผิดชอบงานด้านบริหารความเสี่ยง ระดับคณะ สำนัก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 12 คน ประกอบด้วย อธิการบดีหรือรองอธิการบดีที่ได้รับมอบหมายงานด้านบริหารความเสี่ยง ผู้บริหารและบุคลากรจากทุกคณะ/สำนัก/สถาบัน ผู้รับผิดชอบงานด้านบริหารความเสี่ยงระดับสถาบัน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล :

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ขั้นตอนที่ 3 สร้างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงและสังเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้วิจัยได้ (ยกร่าง) รูปแบบการบริหารความเสี่ยง โดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาทบทวนเอกสาร ตำรา วรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง และนำข้อมูลจากการสังเคราะห์ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานและผู้มีความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยง มาสร้างรูปแบบการบริหารความเสี่ยง โดยมีขั้นตอนประกอบ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการบริหารความเสี่ยง 4) การนำรูปแบบไปใช้ 5) การประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ที่เป็นไปตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) ที่ครอบคลุมความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล ภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และส่งผลกระทบ หรือสร้างความเสียหาย ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน หรือก่อให้เกิดความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามเป้าประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย

2. สังเคราะห์รูปแบบการบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ผู้วิจัยนำรูปแบบการบริหารความเสี่ยงที่ (ยกร่าง) ขึ้น มาสังเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญจากภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน ประกอบด้วย หน่วยตรวจสอบภายใน คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน และผู้บริหารระดับสูงที่รับผิดชอบงานด้านการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยง

ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือชุดที่ 2 แบบประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จากขั้นตอนที่ 3 มาให้หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยประเมิน 3 มิติ ประกอบด้วย มิติที่ 1 ด้านความเหมาะสม มิติที่ 2 ด้านความเป็นไปได้ และมิติที่ 3 ด้านความเป็นประโยชน์ ประเมินรูปแบบดังกล่าวมี 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานทั่วไปขององค์กรที่ศึกษา ตอนที่ 2 ประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยง ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 26 คน ประกอบด้วย อธิการบดีหรือรองอธิการบดีที่ได้รับมอบหมายงานด้านการบริหารความเสี่ยงผู้บริหารจากคณะ/สำนัก/สถาบัน อาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการบริหารความเสี่ยง

การวิเคราะห์ผลข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการบริหารความเสี่ยง จากผู้รับผิดชอบงานด้านการบริหารความเสี่ยง โดยนำข้อมูลที่รวบรวมมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS วิเคราะห์ข้อมูลบุคคลโดยใช้

สถิติค่าความถี่ และร้อยละ วิเคราะห์ประสิทธิภาพหลังจากจากการนำรูปแบบการบริหารความเสี่ยงที่พัฒนาขึ้นไปใช้โดยคำนวณสถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ 4.00 (ระดับดี) รายบุคคล มาคำนวณหาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบประเมินคุณภาพการใช้เครื่องมือพัฒนาขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป เพื่อนำมาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการดำเนินงานด้านการบริหารความจริงได้

4. สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ พบว่า องค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1.1 หลักการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) เป็นเครื่องมือการบริหารงานที่จะช่วยให้ผู้บริหารเกิดความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานจะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และคุ้มค่า โดยลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงหรือความไม่แน่นอนที่จะส่งผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายในด้านต่างๆ ต่อองค์กร เปรียบเสมือนการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับองค์กร จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการสร้างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงที่มีความเหมาะสมตามบริบทขององค์กร เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารองค์กร ช่วยลดขั้นตอนการดำเนินงาน ไม่ซับซ้อน และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยง

1.2 วัตถุประสงค์ มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจ โดยคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยงและความเสี่ยงด้านต่างๆ ที่น่าจะมีผลกระทบกับวัตถุประสงค์การดำเนินงานและเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ แล้วพิจารณาหาแนวทางในการป้องกัน และจัดการกับความเสี่ยงเหล่านั้น ก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติงานหรือดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ 2) เพื่อให้มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ลดมูลเหตุของโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย และลดขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้ และ 3) เพื่อให้มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษมีผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายภารกิจหลักตามกฎหมาย เป้าประสงค์ และเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการประจำปี

1.3 กระบวนการบริหารความเสี่ยง ประกอบไปด้วยการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment) ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) ขั้นตอนที่ 3 การระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง (Risk Identification) ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ขั้นตอนที่ 5 การทำแผน

บริหารความเสี่ยง (Risk Management Plan) และ ขั้นตอนที่ 6 การติดตามประเมินผล (Monitoring Evaluating)

1.4 การนำรูปแบบไปใช้ มีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การชี้แจงรายละเอียดของรูปแบบ 2) ศึกษาเอกสารการใช้งาน 3) นำรูปแบบไปปรับใช้ตามบริบท และ 4) ประเมินผลและปรับปรุงกระบวนการบริหารความเสี่ยง

1.5 การประเมินผล การประเมินผลโดยแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินงานอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยใช้เกณฑ์การประเมินโอกาส และผลกระทบของความเสี่ยง

1.6 เงื่อนไขความสำเร็จ ในการบริหารความเสี่ยงที่สำคัญมี 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านบริหารความเสี่ยง 2) มีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ที่ช่วยลดขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยง 3) การให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย และทุกระดับ

2. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ตารางที่ 1 : แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

องค์ประกอบ	ระดับความเหมาะสม			ระดับความเป็นไปได้			ระดับความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย	$\bar{X}$	S.D	ความหมาย
1. หลักการ	4.50	0.66	ดี	4.25	0.61	ดี	4.46	0.66	ดี
2. วัตถุประสงค์	4.38	0.66	ดี	4.33	0.62	ดี	4.54	0.65	ดี
3. กระบวนการบริหารความเสี่ยง	4.38	0.63	ดี	4.29	0.62	ดี	4.49	0.66	ดี
4. การนำรูปแบบไปใช้	4.33	0.63	ดี	4.20	0.60	ดี	4.45	0.66	ดี
5. การประเมินผล	4.33	0.64	ดี	4.25	0.53	ดี	4.38	0.65	ดี
6. เงื่อนไขความสำเร็จ	4.25	0.67	ดี	4.15	0.63	ดี	4.32	0.71	ดี
เฉลี่ยรวม	4.36	0.65	ดี	4.25	0.60	ดี	4.44	0.67	ดี

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ที่สร้างและพัฒนาขึ้นจากการวิจัยในครั้งนี้ มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดี แบ่งเป็น 3 ได้แก่ 1) ด้านความเหมาะสม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 4.36$, S.D = 0.65) 2) ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 4.25$, S.D = 0.60) และ 3) ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 4.44$, S.D = 0.67) เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินแต่ละด้าน พบว่า 1) ความเหมาะสม องค์ประกอบหลักการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) ความเป็นไปได้ องค์ประกอบวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ 3) ความเป็นประโยชน์ องค์ประกอบวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

5. การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. การสร้างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

พบว่า องค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการบริหารความเสี่ยง 4) การนำรูปแบบไปใช้ 5) การประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนารูปแบบของ Brown and Moberg Bush (1980) ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นมากแนวคิดเชิงระบบ (Systems approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency approach) ซึ่ง Brown และ Moberg ได้กล่าวว่ารูปแบบส่วนใหญ่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ 1) สภาพแวดล้อม (Environment) ได้แก่ สภาพแวดล้อมทั่วไประดับสังคม และระดับภารกิจ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อบรรยากาศในองค์การทั้งด้านการรับรู้และกระบวนการบริหาร 2) เทคโนโลยี (Technology) หมายถึง เทคโนโลยีที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยเทคโนโลยีมีลักษณะเป็นรูปธรรม เช่น เครื่องมือเครื่องจักร และเป็นนามธรรม เช่น ความรู้ กระบวนการแก้ปัญหา เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิต ซึ่งการเรียนการสอนถือว่าเป็นเทคโนโลยี องค์การด้วย 3) โครงสร้าง (Structure) หมายถึง รูปแบบหรือแบบแผนที่สร้างขึ้น เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ภายในองค์การอันก่อให้เกิดความชัดเจนแก่ผู้ปฏิบัติภารกิจในองค์การ ทำให้สามารถดำเนินการไปสู่เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 4) กระบวนการจัดการ (Management Process) และการตัดสินใจสั่งการ (Decision Making) เป็นเทคนิคการบริหารจัดการ หรือวิธีที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติภารกิจให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายภายใต้ข้อกำหนดของระบบทั้ง 4 มีระบบทำงานร่วมกัน ระบบย่อยของระบบใหญ่ ระบบใหญ่สุดมีความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน ^{4,5} สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนารูปแบบของ [5] ที่ว่ารูปแบบ ต้องประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เป็นการกำหนดว่าจะสร้างและพัฒนารูปแบบเพื่อวัตถุประสงค์ในงานด้านใด โดยทั่วไป

มักจะพัฒนารูปแบบขึ้นมา เพื่อแก้ปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลงานที่ดีขึ้นตามภารกิจขององค์กร 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ ผู้สร้างและพัฒนารูปแบบต้องกำหนดรูปแบบสร้างขึ้นจากฐานคิดของทฤษฎีและหลักการใดบ้าง 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ สำหรับใช้ในการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบ เช่น การจัดโครงสร้างองค์กร การตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานที่จำเป็นพร้อมกับการกำหนดบทบาทหน้าที่ความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันของกลไกเหล่านั้นเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบที่กำหนดไว้ 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ เป็นการกำหนดภารกิจ กระบวนการ วิธีการ กิจกรรมและอื่นๆ ที่ต้องดำเนินการเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบ 5) แนวทางการประเมินผลการดำเนินงานของรูปแบบ เป็นการกำหนดแนวทางและเครื่องมือในการประเมินผลรูปแบบตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบว่าเป็นไปตามระบบงานที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบว่ารูปแบบทำหน้าที่ตามที่สร้างไว้มากน้อยเพียงใดและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือไม่เพียงใด ตลอดจนกำหนดแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงรูปแบบให้สมบูรณ์และตอบสนองการดำเนินงาน มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง 6) คำอธิบายประกอบรูปแบบ เป็นการอธิบายคำศัพท์เฉพาะที่นำมาใช้ในการสร้างและพัฒนารูปแบบเพื่อสื่อความเข้าใจตรงกันในการนำรูปแบบไปใช้ 7) การระบุเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ เนื่องจากรูปแบบมีข้อจำกัดของรูปแบบเอง ดังนั้น การสร้างและพัฒนารูปแบบควรได้ระบุเงื่อนไขที่จะทำให้การนำรูปแบบไปใช้ประสบผลสำเร็จ และข้อควรระวังเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น 8 สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนารูปแบบของ [4] ได้เสนอองค์ประกอบของรูปแบบ กล่าวคือ 1) องค์ประกอบพื้นฐาน ประกอบด้วยจุดมุ่งหมายหลักการการมีส่วนร่วม และการกำหนด

แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ 2) องค์ประกอบโครงสร้าง 3) องค์ประกอบกระบวนการดำเนินงาน และ 4) องค์ประกอบด้านการสนับสนุนสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนารูปแบบของ [6] ได้สรุปไว้ว่ารูปแบบประกอบด้วยส่วนประกอบ 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 โครงสร้างและสาระสำคัญของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) ฐานะของสถานศึกษา และ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่วนกลาง 2) บทบาทคณะกรรมการ สถานศึกษาและผู้อำนวยการ 3) การกระจายอำนาจการจัดการศึกษา 4) หน่วยงาน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และส่งเสริมสนับสนุนภารกิจของโรงเรียน 5) มาตรฐานและการประกันคุณภาพผู้เรียน ส่วนที่ 3 การนำสู่การปฏิบัติและเงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) การนำไปสู่การปฏิบัติ 2) เงื่อนไขความสำเร็จในส่วนการบริหารขององค์กร 8 สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนารูปแบบของ [7] ได้นำแนวคิดเชิงระบบมาศึกษารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนในฝันและสรุปไว้ว่า มีองค์ประกอบ คือ มีส่วนปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และองค์ประกอบเสริมโดยมีองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบ คือ 1)

วัตถุประสงค์โรงเรียนในฝัน 2) หลักการบริหารจัดการ 3) ระบบโครงสร้างการบริหาร 4) กลยุทธ์การดำเนินงาน และ 5) ภาพความสำเร็จ มีองค์ประกอบย่อย 24 องค์ประกอบ องค์ประกอบเสริม 2 องค์ประกอบ คือ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน และการประเมิน ปรับปรุงและพัฒนา โดยรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนในฝันมีคุณลักษณะทั้งด้านความมีประโยชน์ ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนในฝัน และโรงเรียนทั่วไปได้ สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนารูปแบบของ [8] ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบที่คล้ายกันไว้ว่า ควร มีองค์ประกอบหลัก คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ และ 5) แนวการประเมินรูปแบบ โดยมี คำอธิบายศัพท์เฉพาะประกอบรูปแบบพร้อมมีเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้การจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบ โดยนำสาระขององค์ประกอบบรรจุไว้อย่างสมบูรณ์เอื้อประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษา และนำรูปแบบไปใช้

ผู้วิจัย พบว่า จากองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ ของการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ องค์ประกอบที่จะช่วยแก้ไข้ปัญหาของการดำเนินงานด้านบริหาร ความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ได้มากที่สุดคือ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหาร ความเสี่ยง ซึ่งอธิบายขั้นตอนการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน สามารถนำไปแปลงสู่การปฏิบัติได้ตาม บริบท โดยระบุกระบวนการบริหารความเสี่ยงไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment) ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) ขั้นตอนที่ 3 การระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง (Risk Identification) ขั้นตอน ที่ 4 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) ขั้นตอนที่ 5 การทำแผนบริหารความเสี่ยง (Risk Management Plan) และขั้นตอนที่ 6 การติดตามประเมินผล (Monitoring Evaluating) โดยมี รายละเอียดดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment) สภาพแวดล้อมขององค์กรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการกำหนดกรอบการบริหารความเสี่ยง และ เป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดทิศทางของกรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กร ประกอบด้วย ปัจจัย หลายประการ เช่น วัฒนธรรมองค์กร นโยบายของผู้บริหาร แนวทางการปฏิบัติงานของ บุคลากร กระบวนการทำงาน ระบบสารสนเทศ เป็นต้น ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) องค์กรต้องพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยง ให้มีความ สอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์และความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ เพื่อวางเป้าหมายในการบริหาร ความเสี่ยงขององค์กรได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม ขั้นตอนที่ 3 การระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง (Risk Identification) เป็นการระบุเหตุการณ์ใดๆ ทั้งที่มีผลดี และผลเสียต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร และทำไม โดยในการ วิเคราะห์เพื่อระบุความเสี่ยงต่าง ๆ อาจพิจารณาจากปัจจัยเสี่ยงในหลายด้าน เช่น ความเพียงพอของ

ข้อมูล ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย ความเสี่ยงมีอยู่มากมายหลายเรื่อง หากความเสี่ยงมีเป็นจำนวนมากหรือมีความซ้ำซ้อนกัน ควรพิจารณาจัดประเภทของความเสี่ยง เพื่อให้เกิดความสะดวกในการบริหารความเสี่ยง รวมถึงความสะดวกในการค้นหา ระบุ ประเมิน จัดลำดับ และกำหนดมาตรการควบคุม หากพิจารณาตามแหล่งกำหนดของความเสี่ยง แบ่งได้ 2 ประเภท คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายในและภายนอก ซึ่งความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายใน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงานความเสี่ยง ด้านการเงิน และความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ส่วนความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความเสี่ยงด้านสภาวะการแข่งขัน ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ และความเสี่ยงด้านสภาวะเศรษฐกิจและการเมือง ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) การบริหารความเสี่ยง หมายถึง การวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงโดยพิจารณาจากการประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง (Impact) โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ทำให้การตัดสินใจจัดการกับความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม ขั้นตอนที่ 5 การทำแผนบริหารความเสี่ยง (Risk Management Plan) เป็นการกำหนด มาตรการ/กิจกรรมควบคุม/แนวทางการจัดการความเสี่ยง ระยะเวลาการดำเนินงาน และผู้รับผิดชอบบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อให้ปัจจัยเสี่ยงลดลงในระดับที่ยอมรับได้ และขั้นตอนที่ 6 การติดตามประเมินผล (Monitoring Evaluating) ภายหลังจากได้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และมีการดำเนินการตามแผนมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีการรายงานและติดตามผลเป็นระยะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินงานอย่างถูกต้องและเหมาะสมโดยมีเป้าหมายในการติดตามผล คือ เป็นการประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของวิธีการจัดการความเสี่ยง รวมทั้งติดตามผลการจัดการความเสี่ยงที่ได้มีการดำเนินการแล้วว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ตามแผนบริหารความเสี่ยงหรือไม่ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยต้องสอบถามว่าวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงใดมีประสิทธิภาพดี และความเสี่ยงใดควรปรับเปลี่ยนเพื่อจัดทำรายงานสรุปผลการติดตามเสนอคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทราบ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2549) ที่ว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยงและขั้นตอน การบริหารความเสี่ยงมี 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การระบุความเสี่ยง 3) การประเมินความเสี่ยง 4) การประเมินมาตรการควบคุม 5) การบริหาร/จัดการความเสี่ยง 6) การรายงาน 7) การติดตามผลและทบทวน 13 สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารความเสี่ยงของ COSO (2004) COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission , 2004) ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวทางในการส่งเสริมการบริหารความเสี่ยงและเป็นหลักปฏิบัติที่เป็นสากลที่มอบหมายให้ไพร้วเตอร์ เฮาส์คูเปอร์เป็นผู้เขียน กรอบการบริหารความเสี่ยงสำหรับองค์กร (Enterprise Risk Management) COSO ประกาศใช้กรอบบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร (ERM) ในปี 2547 (2004) โดยพัฒนาจากกรอบการงานควบคุม ภายในที่ประกาศใช้ในปี 2537 (1994) โดยเพิ่ม

แนวคิดหลักการและองค์ประกอบสำคัญ เพื่อให้ตรงความต้องการเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการบริหารงานยุคใหม่ในการเพิ่มมูลค่าให้แก่องค์กรและสอดคล้องกับ การกำกับดูแลที่ดี และสามารถใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงในการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นสากล ได้กำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงและขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้ 1) สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment) 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting) 3) การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) 4) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) 5) การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response) 6) กิจกรรมควบคุม (Control Activities) 7) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication) 8) การติดตามประเมินผล (Monitoring) 14 สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารความเสี่ยงของ [9] กล่าวว่า ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงได้แบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การจัดตั้งทีมงานบริหารความเสี่ยง 2) การระบุความเสี่ยงขององค์กร 3) การประเมินผล 4) การสร้างแผนภูมิความเสี่ยง 5) การวางแผนกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง 6) การติดตามประเมินผล แผนกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยง 15 สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารความเสี่ยงของ [10] แบ่งเป็น 4 ขั้นหลัก ได้แก่ 1) ระบุ (Identify) 2) คาดการณ์และประเมิน (Anticipate and Assess) 3) จัดการและตอบสนอง (Manage and Respond) และ 4) เรียนรู้และปรับปรุง (Learn and Adjust) 16 สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารความเสี่ยงของ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (2555) กล่าวว่า ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงได้แบ่งเป็น 8 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กร 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ แบบ SMART 3) การระบุความเสี่ยง/ปัจจัยเสี่ยง (Risk Identification) 4) ประเมินวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยง 5) การตอบสนองความเสี่ยง/ประเมินมาตรการควบคุม 6) บริหารจัดการความเสี่ยง (Risk management) / กิจกรรมควบคุม 7) การสื่อสารและระบบสารสนเทศ (Communication and Information) และ 8) การติดตามผลและทบทวน (Risk monitoring) 17 และสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารความเสี่ยงของ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง (2563, หน้า 12-19) ได้อธิบายขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การค้นหาและระบุความเสี่ยง 3) การประเมินความเสี่ยง 4) การประเมินผลการควบคุมที่มีอยู่ 5) การจัดลำดับความเสี่ยง 6) การจัดการความเสี่ยง และ 7) การติดตามประเมินผลและจัดทำรายงานหลังจากที่มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

2. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ที่สร้างและพัฒนาขึ้นจากการวิจัยในครั้งนี้ มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับดี แบ่งเป็น 3 ได้แก่ 1) ด้านความเหมาะสม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 4.36$, $S.D = 0.65$) 2) ด้านความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} = 4.25$, $S.D = 0.60$) และ 3) ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับ ดี ($\bar{X} =$

4.44 , S.D = 0.67) เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินแต่ละด้าน พบว่า 1) ความเหมาะสม องค์ประกอบหลักการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด 2) ความเป็นไปได้ องค์ประกอบวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ 3) ความเป็นประโยชน์ องค์ประกอบวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ถ้าหากพิจารณารายละเอียดรายองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ จะพบว่า ด้าน ความเป็นประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารความเสี่ยง องค์ประกอบ 4 การนำรูปแบบไปใช้ องค์ประกอบ 5 การประเมินผล และองค์ประกอบ 6 เงื่อนไขความสำเร็จ มีเพียงองค์ประกอบเดียว คือ องค์ประกอบ ที่ 1 หลักการ มีความเหมาะสมมากที่สุด แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัย ราชภัฏศรีสะเกษ มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการบริหารจัดการหรือพัฒนาระบบและกลไกด้านการ บริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษข้อเสนอแนะการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบ การบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มีข้อเสนอแนะ 2 ประเด็น ดังนี้ 1. การนำ ผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ การนำรูปแบบการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ไปใช้ ในการปฏิบัติงานภายในองค์กร สามารถกระทำได้นี้ 1) นำผลการประเมินจากการวิจัยไปใช้เป็น ข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการบริหารจัดการด้านการบริหารความเสี่ยงขององค์กร 2) ควรกำหนดให้มีการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงที่มีกระบวนการดำเนินงานตามขั้นตอนการ บริหารความเสี่ยงที่กำหนดตามรูปแบบ และมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของบุคลากรให้สามารถนำ รูปแบบไปปรับใช้ตามบริบทหน่วยงาน 3) ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการขับเคลื่อนภารกิจด้าน การบริหารความเสี่ยง ตามโครงสร้างองค์กร ทั้งระดับคณะ สำนัก และมหาวิทยาลัย คณะกรรมการ ควรมีผู้บริหาร และบุคลากรทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงเข้ามามีส่วนร่วมทุก ขั้นตอน 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิภาพการนำรูปแบบ การบริหารความเสี่ยงหลังจากมีการนำไปทดลองใช้จริงกับหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย ทั้งระดับคณะ สำนัก และสถาบัน และมีการประเมินความพึงพอใจจากผู้ใช้งานรูปแบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและ ความน่าเชื่อถือของรูปแบบ และสามารถต่อยอดไปสู่การนำไปใช้จริงในองค์กร

เอกสารอ้างอิง

- [1] สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง, แนวทางการบริหารความเสี่ยงองค์กร, 2563.
- [2] กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง, คู่มือการบริหารความเสี่ยง, (กรุงเทพฯ, 2563).คณะกรรมการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน ระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ,
- [3] คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. คู่มือการบริหารความเสี่ยง (Risk Management). กรุงเทพมหานคร.2555.
- [4] ศักดิ์จิต มาศจิตต์. การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับ สถานศึกษาขั้น พื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 11 [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษบัณฑิต].ปัตตานี:มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์;2550.
- [5] คณะกรรมการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน.คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพ.ศ. 2562, (กรุงเทพฯ : เค.พี. จันทรเกษม, สิงหาคม 2562).
- [6] พิเชฐ โพธิ์ภักดี. การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2553.
- [7] นิวัตร นาคะเวช.การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนในฝัน [ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตร ดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษาและผู้นำการเปลี่ยนแปลง มหาวิทยาลัยอีสเทิร์น เอเชีย].กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย;2554.
- [8] ไมตรี บุญเทศ.การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี].อุบลราชธานี:มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี;2554.
- [9] มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, โครงการประเมินผลยุทธศาสตร์ 4 ปี สร้างกีฬาชาติ พ.ศ. 2548 - 2551 (ระยะครึ่งแผน), (กรุงเทพฯ : จรัสสินทวงศ์การพิมพ์), 2549.
- [10] นฤมล สอาดโณม.การบริหารความเสี่ยงองค์กรEnterprise risk management.กรุงเทพมหานคร: ก.พลพิมพ์;2549.
- [11] สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.), แนวทางการบริหารความเสี่ยง องค์กรกรณีศึกษา สวทช.พิมพ์ครั้งที่ 1.ปทุมธานี: 2563.
- [12] Vance J.H., Donnelly J.H., and Gibson J.L., Management : Principles and Functions(4th ed.), Boston MA : Richard D. Irwin, 1989.